

ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد مالی با تأکید بر شاخص‌های زیست محیطی (مورد مطالعه: شهرک صنعتی شهرستان سبزوار)

حمید نامی نیک ۱، علی معقول ۲*

۱- کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، دانشگاه آزاد واحد نیشابور، نیشابور، ایران، ایمیل: Liab_coll8600@bmi

۲- استادیار، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد نیشابور، نیشابور، ایران، ایمیل: ali_maghol@yahoo.com

چکیده

تحقیق حاضر با هدف ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد مالی با تأکید بر شاخص‌های زیست محیطی (مورد مطالعه: شهرک صنعتی شهرستان سبزوار) انجام شد. تحقیق حاضر از بعد هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی - علی می باشد. جامعه آماری این تحقیق را متخصصان و خبرگان شهرک صنعتی شهرستان سبزوار تشکیل داده‌اند. با توجه به صلاحدید خبرگان دانشگاهی و با توجه به احتمال بازگشت پرسشنامه کمتر از ۱۰۰٪، تعداد نمونه افراد این پژوهش بیش از ۱۱۰ و معادل ۱۱۵ در نظر گرفته شد. نمونه پژوهش، ۱۱۵ نفر از خبرگان و مدیران شهرک صنعتی شهرستان سبزوار تشکیل داده است و در این پژوهش روش نمونه‌گیری خیره در دسترس بوده و از طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت در پرسشنامه استفاده شده است. به منظور جمع‌آوری اطلاعات آمیزه‌ای از روشهای تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. برای اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق از پرسشنامه استاندارد استفاده شد. آلفای کرونباخ تمام متغیرها با توجه به بالاتر بودن از ۰/۷، آلفای کرونباخ تمام متغیرها مورد تایید قرار گرفت. داده‌ها توسط آزمون‌های توصیفی و استنباطی و توسط نرم افزار smart pls مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد در شهرک صنعتی شهرستان سبزوار، شاخصهای زیست محیطی بر عملکرد مالی تاثیر داشتند و در نتیجه ۵ فرضیه تحقیق مورد تایید قرار گرفتند

واژه‌های کلیدی: عملکرد عملیاتی تولیدی، عملکرد عملیاتی غیر تولیدی، عملکرد مالی، شاخص‌های زیست محیطی

۱- مقدمه

با توجه به اهمیت رویکرد اقتصاد مقاومتی در اقتصاد کلان کشور و تمرکز دولت بر اجرایی نمودن سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در بازارهای پول و سرمایه، امروزه بهره‌وری و بهبود عملکرد مالی سازمان‌ها، بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. لذا سازمان‌ها، باید به چرخشی استراتژیک روی آورده و تعاریف جدیدی از حوزه‌های نوین کسب و کار و رویکردهای جدید متناسب با فضای جدید اقتصادی را عرضه نمایند (احمدپور کاسگری و سودبخش، ۱۳۹۴ به نقل از رسول اف، ۱۳۹۳). مفهوم عملکرد مالی، اندازه‌گیری پولی نتایج فرایندها و عملیات شرکت مانند بازگشت سهام، دارایی، سرمایه‌گذاری و غیره می‌باشد. روش‌های ارزیابی عملکرد از جنبه‌های مالی را می‌توان به چهار دسته تقسیم کرد: (۱) روش‌هایی که در آن‌ها از اطلاعات حسابداری برای ارزیابی عملکرد استفاده می‌شود؛ این معیارها شامل سود، سود هر سهم، نرخ رشد سود، سود تقسیمی، جریان‌های نقدی آزاد، نرخ بازده دارایی‌ها و نرخ بازده حقوق صاحبان سهام می‌باشد. (۲) روش‌هایی که ترکیبی از اطلاعات حسابداری و اطلاعات بازار را برای ارزیابی عملکرد مورد استفاده قرار می‌دهند؛ این معیارها شامل نسبت قیمت به سود، نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام و نسبت Q توبین می‌باشد. (۳) نسبت‌هایی که با استفاده از داده‌های مدیریت مالی مورد استفاده قرار می‌گیرند مانند بازدهی هر سهم و بازده اضافی هر سهم. (۴) روش‌های مبتنی بر معیارهای اقتصادی که با تبدیل اطلاعات حسابداری از طریق انجام برخی تعدیلات به اطلاعات اقتصادی، اطلاعات اقتصادی را مبنای ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌ها قرار می‌دهند؛ مهمترین این معیارها شامل ارزش افزوده بازار، ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده اقتصادی تعدیل شده می‌باشد (اسعدی و کیانی نژاد، ۱۳۹۳). معیار عملکرد مالی شرکت‌ها تحت تأثیر عوامل مختلفی است، از جمله: هماهنگی و همکاری عوامل تولید، مدیریت موجودی‌ها، مدیریت سرمایه‌ی در گردش و کاهش هزینه‌های بازاریابی و فروش. تمامی موارد ذکر شده، به بهبود عملکرد مالی شرکت منجر می‌شود (کردستانی و عباسی، ۱۳۹۳). از طرفی، اهمیت عملکرد مالی برای شرکت‌ها باعث می‌شود که هر عامل مؤثر بر آن نیز اهمیت یابد. امروزه عامل اساسی که می‌تواند ضمن افزایش مطلوبیت محصولات و خدمات، سازمان را خشنود نماید و سود مناسبی را نیز ایجاد نماید، توجه به بهره‌وری سبز می‌باشد (جعفری، ۱۳۹۳). تا چند دهه قبل، محیط طبیعی به عنوان متغیری مهم در سیستم‌های تولیدی مطرح نبود، اما به تدریج آسیب‌های محیطی، دستاوردهای تمدن بشری را دچار مخاطره ساخت. ضایعات و پساب‌های تولیدی، آلودگی محیط زیست را به دنبال داشته است. آثار مخرب به جا مانده از استفاده‌های بی‌رویه از اکوسیستم‌ها و آسیب به منابع طبیعی بویژه منابع تجدیدناپذیر، موجب بروز نگرانی‌های زیادی شد و انسان را بر آن داشت تا راهی برای پیشگیری از این پیامدهای ناگوار بیابد (آراسته، ۱۳۸۶). مفهوم بهره‌وری سبز در سال ۱۹۹۴ بوسیله سازمان بهره‌وری آسیا معرفی شد. این سازمان یک نهاد غیرسیاسی و غیرانتفاعی است که آرمان‌های آن، جهانی‌سازی اقتصاد، گسترش اقتصاد بازار، پیشرفت فناوری، حفظ محیط‌زیست و کاهش فقر می‌باشد. بهره‌وری سبز راهبردی انتخاب شده برای توسعه پایدار محیط زیست است و هدف اصلی آن افزایش بهره‌وری و توسعه اقتصادی-اجتماعی است، به نحوی که موجب حفاظت و ایمنی در محیط شود (جعفری، ۱۳۹۳). به عقیده هودسن (۱۹۹۳)، توجه به محیط زیست نباید به عنوان یک جنبه ضدتجاری تعبیر شود، چرا که تجارت می‌تواند به عنوان یک ابزار مهم در جهت رسیدن به توسعه‌ای که از لحاظ اقتصادی و زیست محیطی پایدار باشد، تلقی گردد. هودسن خاطر نشان می‌کند که اگر در بلندمدت سیاست‌های مربوط به حفاظت محیط زیست، نیازهای فزاینده مرتبط با فقر جهانی را نادیده بگیرند، موفق نخواهند بود (خوش اخلاق و همکاران، ۱۳۹۳). لذا بدیهی است که هیچ کشوری بدون توجه به مسائل زیست محیطی نمی‌تواند به دنبال توسعه پایدار باشد، در نتیجه اصلی‌ترین اقدام برای افزایش بهره‌وری، حفاظت از محیط زیست است (جعفری، ۱۳۹۳). بنابراین از دیدگاه توسعه پایدار، تضاد بین رشد اقتصادی و حفظ و بهبود وضعیت محیط زیست وجود ندارد. از اینرو ایجاد بسترهای مناسب جهت ارتقاء بهره‌وری، کیفیت، رقابت‌پذیری، خلاقیت و نوآوری در مصرف بهینه مواد و بهره‌مندی از محیط‌زیست مطلوب در کنار شاخص‌های رشد اقتصادی و اجتماعی می‌تواند از طریق استقرار نظام مدیریت سبز، امکانپذیر گردد. در نظام مدیریت سبز، مصرف بهینه منابع پایه، انرژی، آب و کاغذ و نیز اجرای برنامه مدیریت مواد زاید و بازیافت آنها مورد توجه و تأکید قرار گرفته است. از نظر فنی، فقدان دانش مورد نیاز در زمینه‌های بهینه‌سازی مصرف مواد و انرژی به ویژه در

1. Asian Productivity Organization (APO)

2. Hudson

بخش اجرا و همچنین نبود متخصصین کافی در این زمینه از جمله محدودیت‌های مهم به نظر می‌رسد (عباسپور و خدیوی، ۱۳۸۵). در عین حال نگرانی محیط زیستی خود گزارش شده اغلب رفتار طرفدار محیط زیست عینی تعبیر نمی‌شوند. این امر شاید تا حدی به خاطر این باشد که حداقل ۳۰ مانع روانشناختی برای تغییر رفتار توصیف شده است (گیفورد، ۲۰۱۱). انسان‌ها گونه‌های شدیداً شبیه به همی هستند. نظریه‌ها و مدل‌های مختصر می‌توانند به درک بخش‌های مهمی از تغییرپذیری در نگرانی محیط زیستی و رفتار طرفدار محیط زیست کمک کنند اما باید لاجرم توجه کاملی و جامعی به دامنه گسترده اثرات فردی و اجتماعی داشت. بسیاری از عوامل فردی و اجتماعی وجود دارند که بر نیت فرد برای داشتن نگرانی محیط زیستی یا نمایش رفتار طرفدار محیط زیست اثر می‌گذارند. این اثرات عبارتند از عوامل فردی و عوامل اجتماعی و برخی اثرات حاوی هر دو جنبه فردی و اجتماعی هستند. به عنوان مثال، مذهب را می‌توان یک عامل فردی در نظر گرفت چون بسیاری از مردم در محیط مذهبی رشد کرده و ارزش‌های مذهبی را از کودکی یاد می‌گیرند. اگرچه می‌توان آن را یک عامل اجتماعی نیز در نظر گرفت چون تعامل اجتماعی یک جنبه مهم بیشتر فعالیت‌های مذهبی است. ما تجربه کودکی، دانش و تحصیلات، شخصیت و تفسیر نفس، حس کنترل، ارزشها، دیدگاه‌های سیاسی و جهانی، اهداف، مسئولیت احساس شده، انحرافات شناختی، پیوست مکانی، سن، جنسیت و فعالیت‌های انتخاب شده را به عنوان عوامل فردی و مذهب، اختلافات شهری - روستایی، هنجارها، طبقه اجتماعی، نزدیکی به سایت‌های محیط زیستی مشکل‌دار و تنوع فرهنگی و قومی را به عنوان عوامل اجتماعی در نظر می‌گیریم (شهمیرزایی، ۱۳۹۷).

معیار مناسب عملکرد شرکت، معیاری است که به میزان ثروت اضافی که شرکت برای سهام‌دارانش ایجاد می‌کند، توجه خاصی داشته باشد و افراد را در تصمیم‌گیری‌های مربوط به ایجاد ارزش یاری کند. عدم استفاده از معیارهای مناسب برای ارزیابی عملکرد باعث می‌شود ارزش یک شرکت به سمت ارزش واقعی سوق پیدا نکند و موجب زیان دیدن یک گروه از خریداران سهام و سود فزاینده برای گروه دیگر می‌شود (گلشنی، ۱۳۹۷).

پژوهش حاضر به بررسی این چالش‌ها پرداخته و سعی دارد شاخص‌های زیست محیطی در شهرک صنعتی شهرستان سبزوار را در جهت بهبود عملکرد مالی این صنعت، مورد توجه قرار دهد. پس تأثیر صنعت در پیشرفت کشور به خوبی قابل مشاهده است. با توجه به نقش بسزای صنایع و تولید در کشور، شهرک صنعتی شهرستان سبزوار را مورد توجه قرار داده و با طرح این پرسش که، آیا می‌توان تولید و ارائه کالا و خدمات سازگار با محیط زیست را، راهکاری برای کسب سود بیشتر و ارتقای بازده دارایی صنعت در نظر گرفت، می‌خواهیم به مدلی دست پیدا کنیم که پاسخی مثبت برای پرسش طرح شده و نیز گامی مؤثر در جهت مدیریت سبز، باشد. از این رو در پژوهش حاضر به دنبال آن خواهیم بود که ابتدا به شناسایی مهم‌ترین شاخص‌های زیست محیطی در شهرک صنعتی شهرستان سبزوار پرداخته و در ادامه بر اساس شاخص‌های شناسایی شده و با سنجش نوع و شدت تأثیر عوامل مؤثر بر عملکرد مالی با تأکید بر شاخص‌های زیست محیطی، به چگونگی ارائه مدلی بپردازیم که به بهبود عملکرد مالی صنعت بیانجامد.

روش شناسی

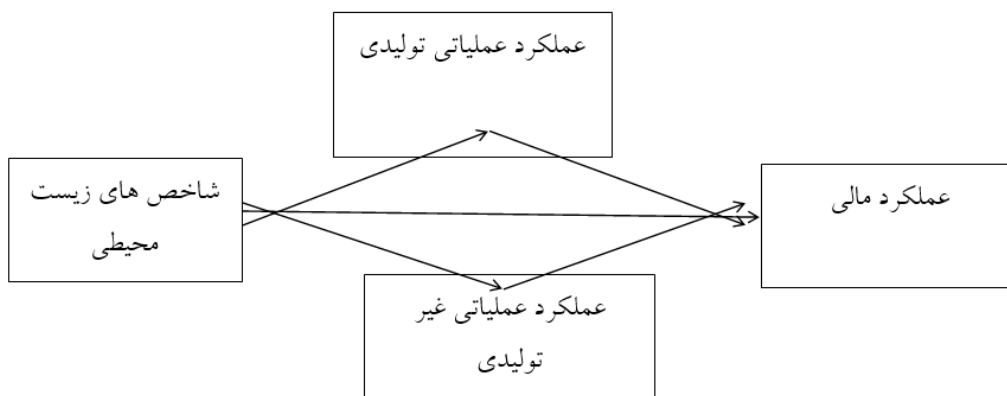
روش تحقیق توصیفی از نوع علی و معلولی بود. جامعه آماری این تحقیق را متخصصان و خبرگان شهرک صنعتی شهرستان سبزوار تشکیل داده‌اند. با توجه به صلاحدید خبرگان دانشگاهی و با توجه به احتمال بازگشت پرسشنامه کم‌تر از ۱۰٪، تعداد نمونه افراد این پژوهش بیش از ۱۱۰ و معادل ۱۱۵ در نظر گرفته شد. نمونه پژوهش، ۱۱۵ نفر از خبرگان و مدیران شهرک صنعتی شهرستان سبزوار تشکیل داده است و در این پژوهش روش نمونه‌گیری خبره در دسترس بوده و از طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت در پرسشنامه استفاده شده است. به منظور جمع‌آوری اطلاعات آمیزه‌ای از روشهای تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. برای اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق از پرسشنامه استاندارد استفاده شد. در این تحقیق متغیر پنهان مستقل شاخص‌های زیست محیطی، متغیر پنهان وابسته عملکرد مالی و متغیر پنهان میانجی عملکرد عملیاتی تولیدی و عملکرد عملیاتی غیر تولیدی بودند. در مرحله اجرای پژوهش پس از ارائه توضیحات مقدماتی درباره ابزار اندازه‌گیری و هدف از اجرای آزمون، نحوه پاسخ‌گویی به آزمون‌ها برای شرکت‌کنندگان به طور مفصل شرح داده شد. در خصوص ملاحظات اخلاقی پس از کسب رضایت‌نامه از افراد و دادن آگاهی‌های لازم، به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات دریافت شده فقط در این پژوهش استفاده خواهد شد و از هرگونه سوء استفاده محفوظ خواهد بود. برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد. این پرسش‌نامه حاوی سوالاتی بود که قادر به

اندازه گیری متغیرهای تحقیق بود. مقیاس پاسخگویی به آن طیف پنج نقطه ای لیکرت است. برای تأیید روایی آن نسخه ای از در اختیار اساتید قرار گرفت. سپس برخی از سوالات که ثقیل، نامفهوم، دوپهلوی یا بدون ارتباط به موضوع، قلمرو مکانی و جامعه آماری بودند از پرسشنامه حذف و برخی سوالات و گویه ها به شیوه ای رساتر و بهتر بیان گنجانده شدند. برای تعیین پایایی آن از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید. نتایج نشان داد که پرسشنامه از پایایی مطلوبی برخوردار است (جدول ۱).

جدول ۱. مقدار آلفای کرونباخ

ضریب پایایی ترکیبی (CR>0.7)	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha>0.7)	علامت اختصاری
۰/۸۷۷	۰/۸۴۵	EP
۰/۸۷۵	۰/۷۸۱	FP
۰/۸۸۱	۰/۸۲۸	MOP
۰/۸۴۰	۰/۷۷۱	NOP

مدل مفهومی رابطه بین متغیرهای تحقیق به صورت زیر بود (شکل ۱). برای تحلیل داده از مدل معادلات ساختاری استفاده گردید. در کلیه تحلیل ها $p \leq 0.05$ در نظر گرفته شد. در تحقیق حاضر، شاخص های زیست محیطی متغیر مستقل تحقیق می باشد. عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید و عملکرد عملیاتی غیرتولیدی متغیرهای میانجی تحقیق بوده و عملکرد کالی نیز متغیر وابسته تحقیق می باشد.

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

نتایج

(جدول ۲) میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای تحقیق را نشان می دهد.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	نمونه	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
	آماره	آماره	آماره	آماره	آماره
EP	۱۱۵	۱/۵۵	۴/۸۲	۳/۲۸۳۰	۰/۶۹۳۷۸
MOP	۱۱۵	۱/۰۰	۴/۶۰	۳/۱۶۵۲	۰/۸۶۹۳۵
NOP	۱۱۵	۱/۳۳	۵/۰۰	۳/۱۶۸۱	۰/۷۶۲۶۴
FP	۱۱۵	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۱۴۴۹	۰/۷۶۶۱۶

در این قسمت به بررسی آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از نرم افزار PLS می‌پردازیم.

برازش مدل ساختاری:

ضرایب معناداری (مقادیر t_values)

با توجه به شکل شماره ۳، چون ضرایب t برای تمام فرضیات تحقیق بیشتر از $1/96$ بدست آمده است لذا در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بودن آنها تأیید می‌شود.

معیار R^2 یا R Squares

دومین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری در یک پژوهش ضرایب R^2 مربوط به متغیرهای پنهان درون‌زای (وابسته) مدل است. R^2 معیاری است که نشان از تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد و سه مقدار $0/19$ ، $0/33$ و $0/67$ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R^2 در نظر گرفته می‌شود. مطابق با (جدول ۳)، مقدار R^2 برای سازه‌های درون‌زای پژوهش محاسبه شده است که با توجه به سه مقدار ملاک، می‌توان مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید ساخت.

جدول ۳. نتایج معیار R^2 برای سازه درون‌زا

R^2	علامت اختصاری
	EP
$0/561$	FP
$0/737$	MOP
$0/566$	NOP

برازش مدل کلی

معیار GOF^3

برای بررسی برازش مدل کلی از معیار GOF استفاده می‌شود که سه مقدار $0/01$ ، $0/25$ و $0/36$ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است. این معیار از طریق فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

$$GOF = \sqrt{\overline{communalities} \times R^2}$$

$\overline{Communalities}$ از میانگین مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان پژوهش به دست می‌آید (جدول ۴ و ۵).

جدول ۴. میزان $Commuality$ و R^2 متغیرهای تحقیق

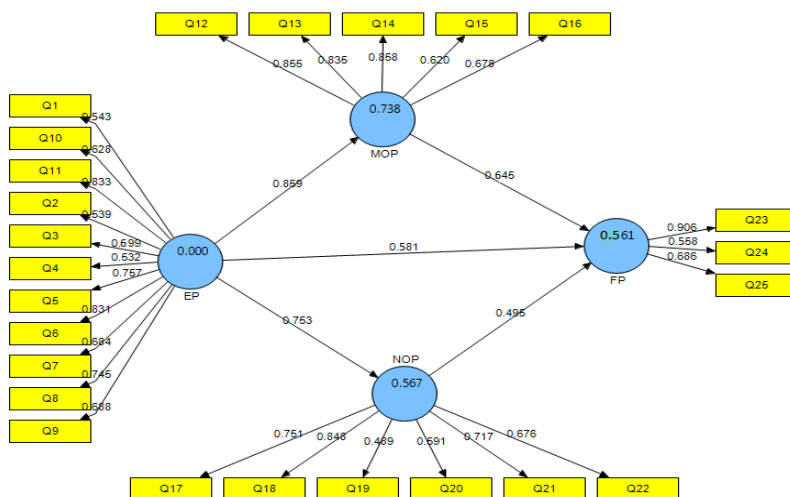
R^2	Commuality	علامت اختصاری
	$0/618$	EP
$0/561$	$0/552$	FP
$0/737$	$0/601$	MOP
$0/566$	$0/574$	NOP

³ - Goodness of Fit

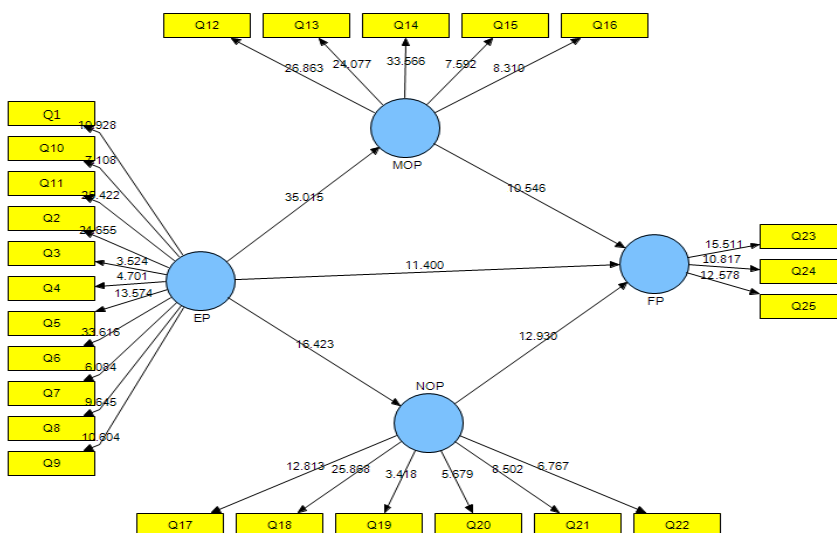
جدول ۵. نتایج برازش مدل کلی

GOF	\bar{R}^2	Communality
۰/۷۳۰	۰/۶۲۱	۰/۵۸۶

با توجه به مقدار بدست آمده برای GOF به میزان ۰/۷۳۰، برازش بسیار مناسب مدل کلی تأیید می‌شود.

شکل ۲. مدل ساختاری تحقیق همراه با ضرایب بارهای عاملی

شکل ۳. مدل ساختاری تحقیق همراه با ضرایب معناداری

فرضیه ۱: شاخص های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد.

ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (شاخص های زیست محیطی و عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید) $\beta = 0/859$ می باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 35/015$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می دهد این رابطه معنادار است. بنابراین و می توان نتیجه گرفت شاخص های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد و لذا فرضیه اول تأیید شد.

فرضیه ۲: شاخص های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی غیر تولیدی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد.

ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (شاخص های زیست محیطی و عملکرد عملیاتی غیر تولیدی) $\beta = 0/763$ می باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 16/423$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می دهد این رابطه معنادار است. بنابراین می توان نتیجه گرفت شاخص های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی غیر تولیدی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد و لذا فرضیه دوم تأیید شد.

فرضیه ۳: عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید بر عملکرد مالی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد.

ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید و عملکرد مالی) $\beta = 0/645$ می باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 10/546$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می دهد این رابطه معنادار است. بنابراین می توان نتیجه گرفت عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید بر عملکرد مالی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد و لذا فرضیه سوم تأیید شد.

فرضیه ۴: عملیاتی غیر تولیدی بر عملکرد مالی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد.

ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (عملکرد عملیاتی غیر تولیدی و عملکرد مالی) $\beta = 0/495$ می باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 12/930$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می دهد این رابطه معنادار است. بنابراین می توان نتیجه گرفت عملکرد عملیاتی غیر تولیدی بر عملکرد مالی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد و لذا فرضیه چهارم تأیید شد.

فرضیه ۵: شاخص های زیست محیطی بر عملکرد مالی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد.

ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر) بین دو متغیر (شاخص های زیست محیطی و عملکرد مالی) $\beta = 0/581$ می باشد. و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر نیز $t = 11/400$ بوده (بیشتر از قدرمطلق $1/96$) که نشان می دهد این رابطه معنادار است. بنابراین می توان نتیجه گرفت شاخص های زیست محیطی بر عملکرد مالی کلیه خبرگان در شهرک صنعتی سبزوار تأثیر معناداری دارد و لذا فرضیه پنجم تأیید شد (جدول ۶).

جدول ۶. نتایج رابطه مستقیم و ضرایب معناداری

فرضیه	روابط علی بین متغیرهای پژوهش	ضریب مسیر (β)	معناداری T- (Value)	نتیجه آزمون
اول	شاخص های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید تأثیر معناداری دارد.	0/859	35/015	تایید فرضیه اول
دوم	شاخص های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی غیر تولیدی تأثیر معناداری دارد.	0/763	16/423	تایید فرضیه دوم
سوم	عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.	0/645	10/546	تایید فرضیه سوم
چهارم	عملکرد عملیاتی غیر تولیدی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.	0/495	12/930	تایید فرضیه چهارم
پنجم	شاخص های زیست محیطی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.	0/581	11/400	تایید فرضیه پنجم

بحث و نتیجه گیری

هدف از انجام تحقیق ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد مالی با تأکید بر شاخص‌های زیست محیطی در شهرک صنعتی شهرستان سبزوار بود. نتایج نشان داد شاخص‌های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید تأثیر معناداری دارد، شاخص‌های زیست محیطی بر عملکرد عملیاتی غیر تولیدی تأثیر معناداری دارد و شاخص‌های زیست محیطی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد که فرضیات حاضر با تحقیقات انجام شده توسط حیدرپور و قرنی (۱۳۹۴)، سلیمان علی و همکاران (۲۰۰۴)، سن و همکاران (۲۰۱۵) همسو می باشد. همچنین عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد و عملکرد عملیاتی غیر تولیدی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد که فرضیات حاضر با تحقیقات انجام شده توسط سن و همکاران (۲۰۱۵) همسو می باشد. حیدرپور و قرنی (۱۳۹۴) نشان می‌دهند تأثیر حسابداری زیست محیطی بر شاخص‌های مالی و عملیاتی شرکت‌های تولیدی شامل: میزان تولید شرکت‌های تولیدی، میزان کاهش تولید ضایعات، کمک‌های بلاعوض فنی بیرون از سازمان به شرکت‌های تولیدی، نوع کالاهای تولید شده و نسبت بدهی خدمات به کل بدهی شرکت‌های تولیدی، می‌باشد. سلیمان علی و همکاران (۲۰۰۴) در پژوهشی دیگر نشان دادند که عملکرد زیست محیطی خوب، منجر به عملکرد اقتصادی خوب، خواهد شد. سن و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی به ارائه مدلی جهت بهبود عملکرد مالی با تأکید بر شاخص‌های زیست محیطی پرداختند. نتایج نشان داد که همبستگی مثبت فعالیت‌های محیطی با عملکرد مالی، عملکرد عملیاتی مبتنی بر تولید و عملکرد عملیاتی مبتنی بر غیر تولیدی دارد. معادلات مدل مشتق شده از تجزیه و تحلیل ساختاری، با این حال، نشان دهنده همبستگی مثبت قوی تر از عملکرد مالی با شیوه‌های عملیاتی مبتنی بر تولید نسبت به شیوه‌های عملیاتی مبتنی بر غیر تولیدی است. در آخر پیشنهاد می‌شود به دلیل شتاب فزاینده در توسعه فناوری‌های نوین و سفارشی شدن تولید کالا و خدمات، سازمانها بیش از پیش به دنبال شناسایی و بکارگیری فنون کنترل کیفیت متناسب با تقاضاها و نیازهای مشتریان خود با یکدیگر در رقابت و مسابقه‌ای جان‌فرسا قرار گرفتند. لذا پیشنهاد می‌گردد که از طریق تعیین نیازها و انتظارات مشتری و سایر طرف‌هایی که از عملکرد سیستم منتفع می‌شوند. همچنین با ایجاد و دایر نمودن فضای مناسب برای مشتری‌مداری در جهت بهبود بهره‌وری کارکنان تلاش نمایند. تعیین نیازها و انتظارات مشتری و سایر طرف‌هایی که از عملکرد سیستم منتفع می‌شوند.

منابع

۱. آراسته، عبدالله. (۱۳۸۶). بازنگری در بهره‌وری. ماهنامه تدبیر، ۱۸(۱۸۲)، ۳۳-۲۹.
۲. احمدپور کاسگری، احمد و سودبخش، امیر. (۱۳۹۴). رویکرد مدیریت کیفیت جامع و بهبود عملکرد مالی در بانک‌ها و شرکت‌های بیمه و سرمایه‌گذاری. فصلنامه علمی-پژوهشی حسابداری مدیریت، ۸(۲۶)، ۳۸-۲۱.
۳. اسعدی، عبدالرضا و کیانی نژاد، آزاده. (۱۳۹۳). بررسی معیارهای عملکرد مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش و پژوهش حسابداری، ۱۰(۳۹).
۴. جعفری، فرنوش. (۱۳۹۳). بهره‌وری سبز. کنفرانس بین‌المللی و آنلاین اقتصاد سبز، بابلسر، شرکت پژوهشی طرود شمال،
5. http://www.civilica.com/Paper-GETOROUD01-GETOROUD01_003.html
۶. حیدرپور، فرزانه و قرنی، محمد. (۱۳۹۴). تأثیر حسابداری زیست محیطی بر شاخص‌های مالی و عملیاتی شرکت‌های تولیدی. فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۷(۲۶)، ۵۰-۳۹.
۷. خوش اخلاق، رحمان، واعظ برزانی، محمد، صادقی عمروآبادی، بهروز و یارمحمدیان، ناصر. (۱۳۹۳). مالیات‌های سبز و استانداردهای زیست محیطی واردات، ابزار مناسب توسعه پایدار در اقتصاد گذار ایران. مجله علمی-پژوهشی تحقیقات اقتصاد کشاورزی، ۸(۲)، ۱۹۵-۱۷۵.

۸. شه میرزایی، رضا (۱۳۹۷)، بررسی نقش تعدیل کننده حمایت سازمانی ادراک شده در رابطه بین معنویت در محیط کار و رفتارهای زیست محیطی در کارخانجات تولید و بسته بندی مواد غذایی شهر اصفهان، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان
۹. گلشنی، محمدرضا (۱۳۹۷)، بررسی تاثیر مشتری مداری بر عملکرد مالی شرکت باتوجه به نقش میانجی رفتار نوآورانه و خلاقیت و نوآوری، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار
۱۰. عباسپور، مجید و خدیوی، سمیرا. (۱۳۸۵). چالشهای مدیریت سبز در توسعه پایدار کشور. ششمین همایش ملی دو سالانه انجمن متخصصان محیط زیست ایران، تهران، http://www.civilica.com/Paper-IRSEN06-IRSEN06_038.html
۱۱. کردستانی، غلامرضا و عباشی، عبدالأحد. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر تمرکز مشتری بر عملکرد مالی شرکت. مجله مدیریت دارایی و تأمین مالی، ۲(۳)، ۸۱-۹۲

12. Sulaiman Ali, A.T., Theodore E.C., & Hughes, K.E. (2004). The Relationship Among Environmental Disclosure, Environmental Performance and Economic Performance: A Simultaneous Equation Approach. *Accounting, Organizations and Society*, 29, 447-471.